

Markovo evangelium

THDR. LUDOVÍT FAZEKAŠ

PŘEDSTAVITEL KRÁLOVSTVÍ

1,1-8,30

a. Jak autoritu dostal

1,1-13

1. KRÁLOVSKÝ POSEL

1,1-3

1.1. Hlásá radostnou zvěst (v. 1)

Slovo “evangelium” znamená “radostná zpráva” a používalo se i o vládě králů a římských císařů. Když ho zde Marek spojuje se jménem Ježíše Krista, naznačuje tím, že pravou radost a spásu nelze čekat od nikoho jiného, pouze od něho. Evangelium je tedy zvěstí o záchraně díky Kristově smrti a vzkříšení (Ř 1:1n; Zj 5:5n atd.). Přitom Ježíš představuje jméno s významem “Bůh je spása” a Kristus je titul “Pomazaný, Král”.

1.2. Připravuje králi cestu (v. 2b-3)

Začátek radostné zvěsti vidí Marek v působení Jana Křtitele. Byl sice jen poslem, ale královským poslem. Jak se kdo postavil k němu, takový postoj zaujal i vůči králi. Už při jeho kázání padlo rozhodnutí ohledně Ježíše. Hříšníci a cizoložnice se jím nechali pokřtít a Bůh je přijal, kdežto zbožní farizeové a zákoníci Jana i samého Boha odmítli (Mt 21:32; Lk 7:30).

1.3. Má biblickou legitimaci (v. 2a)

Dříve než Marek začne mluvit o Ježíšově působení, cituje Iz 40:3 a Mal 3:1 (jehož nejmenuje). Tito proroci předpověděli, že někdo přijde Pánu připravit cestu, a tak Marek považuje jejich proroctví za splněné. Staví tím Jana pod ochranu prorockého slova a vyhláší o něm, že není samozvanec, ale má pověření od Boha. Ba že pod ochranou Písma stojí i přicházející král, jemuž připravuje cestu.

1.4. Otázky

Bůh poslal Jana coby královského posla, aby připravil cestu králi. Nejde však o něj, ale o samotného krále.

- a. Co je evangelium?
- b. V kom vidí záchranu celého světa?
- c. Je pro tebe velkým člověkem, anebo králem tvého srdce?
- d. Připravil jsi mu cestu, vyrovnal jsi hrboly a jámy?
- e. Nepohrdls jím jako zbožní farizeové?

Poznámky:

2. JAN A POKÁNÍ

1,4-8

2.1. Zvěst pokání (v. 4)

Jan vystoupil a kázal pokání (změnu smýšlení a jednání podle Boží vůle: Iz 19:22; Oz 14:1; Ř 12:2). Kázání spojil s křtem - ponořením do vody. Židé křtili pohany, kteří přestoupili na židovskou víru. Když Jan křtil Židy, vyjádřil tím, že jsou stejně tak jako pohané vzdáleni od Hospodina a potřebují se k němu vrátit, protože porušili smlouvu, kterou s nimi uzavřel.

2.2. Pohyb pokání (v. 5)

Janovo kázání rozhýbalo svědomí lidí. Zasaženi byli prostí i vznešení. Měli chrám a obětovali, ale postrádali odpuštění hříchů. A tak doznávají svá provinění tím, že se dávají pokřtít. Nešlo jen o obřad, ale o vyznání hříchů. Pokřtít se je snadné, ale přiznat se ke svým hříchům je těžké.

2.3. Praxe pokání (v. 6)

Jan sám je velmi nenáročný: bydlí na poušti, nosí kožený plášť a živí se kobyčkami a medem divokých včel. Obnovuje tak starou myšlenku, že polidštění člověka nenastává blahobytem, ale omezením sebe (Jr 35,1-11), což ho činí schopným osvobodit se od sobectví a vydat se do služby jiným lidem (L 3,10n).

2.4. Smysl pokání (v. 7n)

Jan má ohromné sebevědomí: nosí plášť z velbloudí srsti, který byl označením proroků (Za 13:4). Je to však zároveň pokorný člověk: za ním jde mocnější (tj. král), a i když se cítí prorokem, není hoden mu prokázat ani tu nejponiženější službu. Může sice křtít vodou, ale nedokáže dát Ducha, protože Duch je život a život má ve svých rukou jedině Bůh (Ez 37:5n; 2 K 3:6.)

2.5. Otázky

Jan žádal změnu života i od věřících Židů a vyvolal pohyb pokání. Sám byl obrazem pokání - považoval se sice za proroka, ale ukazoval na Krále.

- a. Vidíš potřebu změny u sebe, nebo jen u souseda?
- b. Vykonáváš obřady, anebo měníš své smýšlení a život?
- c. Kolik věnuješ na získávání blahobytu a kolik na zapření sebe?
- d. Ukazuješ na Pána, nebo stavíš do středu sebe?

Poznámky:

3. KRÁLOVSKÉ POMAZÁNÍ

1,9-11

3.1. Boží služebník (v. 9)

Také Ježíš přichází k Janovi, aby se nechal pokřtít. Staví se do jedné řady s hříšníky, ačkoli nemá co vyznat, ale aby hříchy všech vzal na sebe. Lidé šli od křtu bez hříchů, kdežto Ježíš s hříchy. To Pán považoval za vyplnění “celé spravedlnosti”, nejen za obřad křtu! Stal se Božím beránkem, který na sebe vzal hříchy celého světa (J 1:29).

3.2. Boží Duch (v. 10)

Při křtu viděl Pán - ale i Jan - otvírat se nebe (obraz spojení s Bohem - Iz 64:1) a sestupovat na sebe Ducha Božího. K vykupitelské úloze dostal i potřebné vystrojení Duchem (1 S 16:13; Iz 42:1), což nevyklučuje, že jím byl zplozen. Když Duch sestupuje v podobě holubice, představuje to jistě odkaz na Noemovu holubici (Gn 8:11): v Ježíši začíná věk spásy na obnovené zemi. V něm k nám přichází odpočinutí.

3.3. Boží Syn (v. 11)

Ježíš svému Otci dokázal, že je poslušným synem, proto mu Bůh dává autoritu Syna: “Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil.” Jsou to citáty z Ž 2:7 a 2S 7:14; Iz 42:1. V okolním světě se za Boží syny považovaly mytologické postavy nebo různí hrdinové. Je-li však Ježíš “milovaný Syn”, prohlašuje se tím za Božího reprezentanta ve výlučném smyslu. Takových Synů Bůh více neměl. Jeho je třeba poslouchat (Mk 9:7).

3.4. Otázky

Ježíš na sebe při křtu vzal hříchy celého světa. Jako Boží služebník k tomu dostal vystrojení mocí Ducha a autoritu Božího Syna. Projevilo se zde, kým byl od věčnosti.

- a. Co znamená, že Pán naplnil veškerou spravedlnost?
- b. Dal jsi už Pánu své hříchy, anebo je vlečeš sám?
- c. Když v Pánu přišel nový věk, začal nový život i v tobě?
- d. Když Bůh dal Ježíši autoritu, dal jsi mu ji také ty?
- e. Miluješ ho?

Poznámky:

4. REPARÁT ČLOVĚKA

1,12-13

4.1. Kalení oceli (v. 12)

“A hned ho Duch vyvedl na poušť.” Poušť byla pro starozákonní Izraelce místem, kde se zabydlely protibožské mocnosti, které člověka ohrožují (Lv 16:21; Iz 13:20-22). Do tohoto duchovního ohrožení vede Pána právě Duch, protože v Božím zájmu je, aby se prověřila Ježíšova poslušnost. Nejen výrobky v továrně musí procházet kontrolou, ale také každá bytost, tedy i Pán. V ní se člověk buď zlomí, anebo zakalí.

4.2. Hřích je svůdný (v. 13a)

Na poušti byl Pán pokoušen 40 dní, což označuje rozhodující dobu (Ex 24:18; 1 Kr 19:8). Co rozhodujícího se tam stalo? Ježíše pokouší satan! Ježíš dokázal, že je poslušným Synem, a satan mu radil, aby se stal dospělým a svévolným synem (Mt 4:1-11) jako kdysi naši prarodiče (Gn 3:5). Démonské na pokušeních je to, že satan při nich nevystupuje jako zloduch, ale jako přítel, který nám přeje.

4.3. Prolomená fronta (v. 13b)

Ježíš byl při pokušení “mezi dravou zvěří”. Výkladů existuje několik, ale v nejlepších se uvádí, že zvířata symbolizují protibožské mocnosti, které jsou podle Da 7 představiteli světských království. Pán zde žije “mezi nimi” a odmítá jejich koncepce jednu po druhé. Nestal se svévolným, ale zůstal poslušným Synem. Proto jej tam i andělé obsluhovali, jako by oslavovali vítězství. Byla to “první Večeře Páně”.

4.4. Otázky

Ježíš poslouchá Otce, ale jeho poslušnost musí být vyzkoušena. Satan ho svádí, aby využil svého synovství a osamostatnil se, ale Pán zůstává poslušným, a tak úspěšně skládá zkoušku, v níž Adam kdysi propadl.

- a. I tebe život staví do zkoušky, jak jsi v ní obstál?
- b. Zůstal jsi poslušný, nebo se z tebe stal svévolník?
- c. Musíš vyznat, že selhal jako Adam?
- d. Věříš, že Ježíšovo vítězství patří i tobě? (Ř 5:17-19)

Poznámky: